

Vincent ndi muvhigi wa Tshititshi tsha RX Radio. U tshitudio tsha RX Radio u itela u rekhoda mbekanyamushumo yawe.

Namusi, mbekanyamushumo ya Vincent ndi ya malugana na vhana vhane vha vha na malwadze mahulwane a mutakalo.

U khou ambedzana navho nga ha tshenzhelo dzavho tshifhingani tsha dwadze la Covid-19.

“Ri a vusa vhathetshesi, hoyu ndi Vincent fano kha Tshitudio tsha RX Radio. Namusi vhaeni vhashu ndi Mulalo, Ashley, na Lina,” hu amba Vincent.

Vhaeni vha a didivhadza.

Vincent u bvela phanda, “Dwadze la *Covid-19* lo itela khaedu vathu vha re na vuholefhalo. Ri humbela uri ni vhudze vhathetshesi vhashu nga ha zwenezwo.”

Mulalo u a thoma, “Ndi na vhulwadze vhu sa fholi vhu vhidzwaho *spinal muscular atrophy*. Vhu kwama misipha yanga, milenzhe, zwanda, na ndila ine nda fema ngayo.

Arali tshitzhili tsha *Corona* na vhulwadze hanga zwa tangana, zwo vha zwi tshi ɔo mmbulaya. Mafhafhu anga ha na mutakalo wavhuɔi, nahone nga hetshi tshitzhili ndo vha ndi tshi ɔo vha ndo raha bakete.”

Lina uri, “Na n̄e ndo vha ndo tshuwa nga maan̄a. Ndi na vhwadze ha u fhelelwa nga muya (*asthma*), vhune ha kwama mafhafhu anga.

Arali nda hoṭola kana nda pfa u nga ndi khou kundelwa u fema, ndo vha ndi si na vhuṭanzi ha uri ndi nga n̄hani ha *asthma* kana nga tshitzhili tsha Corona. Zwo vha zwi tshi kwama khana yanga nga n̄dila i si yavhuḍi.”

Ashley u a engagedza, “Ndi na vhulwadze vhu vhidzwaho *bipolar disorder*. Vhu kwama mutakalo wanga wa muhumbulo nahone ndi fanela u nwa mishonga u itela u vhu langa.

Nga zwiñwe zwifhinga ndi dipfa ndo ṭungufhala nga maan̄a, kana ndo sinyuwa nga maan̄a. Nga zwiñwe zwifhinga kuḁipfhele anga a shanduka nga u ṭavhanya. Zwi a kon̄a u langa maḁipfele anga.”

“Ro livhuwa nge na ri vhudza dzenedzi tshenzhemo. Naa hu na zwithu zwavhuḽi zwe zwa itea kha vhoiwe nga tshifhinga tsha Jeneji dwadze?” hu vhudzisa Vincent.

“Ndo kona u fhedza tshifhinga tshinzhi na muḽa wa hashu. Ro tamba mitambo ya i re kha gwati, nahone ndo zwi funa nga maanḽa,” hu amba Lina.

“Na n̄e ndo fhedza tshifhinga tshavhuḡi na muṭa wa hashu. Mashudu mavhuya, ndo kona u ḡinwisa mishonga ndi hayani,” hu fhindula Mulalo.

“Ndo khetha u shumisa tshifhinga sa tshibuli tsha u ita khwine. Ndo kona u khwaṭhisa vhushaka na muṭa wa hashu. Ndo dovha nda sendela kha Mudzimu, nda rabela,” hu amba Ashley.

Vincent a lavhelesa watshi i re kha luvhondo lwa tshitudio.

“Mashudu mavhi, ro no fhelelwa nga tshifhinga!” a tshi amba.

“Kha vhañwe vhana vha re na vhulwadze ha muhumbulo kana ha muvhilini, ni nga vha tšutšuwedza hani?” hu vhudzisa Vincent.

Ashley u fhindula u thoma, “Vhathu vha anzela u sasaladza vhathu vha re na vhulwadze ha muhumbulo.

Ni dzhiiwa ni tshi penga kana ni khou ɽoda u vhone, ndi zwine nda ɽoda u zwi shandula. A hu na tsho khakheaho arali ni tshi lwala nga tshiwe tshifhinga.”

Lina u a tenda nahone a ri, “Zwine nda nga zwi eletshedza vhaṅwe ndi uri ni ḡivhavhalele. Ni songo ḡifhelela mbilu. Ni khou ita zwoṱhe zwine na nga kona.”

Mulalo u a engagedza, “Ni songo ṅala! Hu na khaedu fhedzi ni nga kona u swikelela miḵoro yaṅu.”

—Mbudziso

1. Nwalani zwine haya maipfhi a amba zwone:
vhulwadze, vhulwadze vhu sa fholi,
sasaladzwa.
2. Wanani maipfhi a re kha nganea ane a fana
na: nga maanda, nyeletsshedzo, khonadzeo.
3. Zwi amba mini 'u vha na vhulwadze ha
muhumbulo kana ha muvhilini?
4. Ni nga tikedza hani muthu ane a vha na
vuholefhali ha muvhilini?.
5. Ni humbula uri ndi zwiimo zwifhio zwi
konḡaho zwine miḡa ya sedzana nazwo musi
hu na muraḡo wa muḡa ane a vha na
vuholefhali?
6. Ndi maḡipfele afhio ane na wana zwi tshi ni
konḡela u a langa? Ndi ngani?
7. Mulalo u ri, "Mashudu mavhuya, ndo kona u
ḡilafha ndi hayani." Ni humbula uri zwo
tsireledzea u ḡilafha? Ṱalusani.

Heyi nganea yo thewa kha mivhigo ya RX Radio. RX Radio ndi tshiṭitshi tsha radio ya kha inthanethe, ya vhana na yo itelwaho vhana.

RX Radio i hasha i ngei Red Cross War Memorial Children's Hospital, Cape Town.

RX Radio i thusa vhana u amba zwiṭori nga ha mafhungo a ndeme ane a vha kwama.

[Dalelani RX Radio](#)